

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A.**, so sídlom v B., zastúpeného JUDr. J. F., advokátkou v B., proti žalovaným **1/ J. P.**, bývajúcemu v N., **2/ M. P.**, bývajúcej v N., obaja zastúpení JUDr. M. S., advokátom v B., **o zaplatenie 2 000 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7 C 71/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2011 sp. zn. 9 Co 318/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovaným 1/, 2/ trovy dovolacieho konania v sume 106,12 € na účet JUDr. M. S. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra rozsudkom zo 16. septembra 2010 č.k. 7 C 71/2010-99 zamietol návrh, ktorým sa žalobca domáhal zaplatenia 2 000 € s príslušenstvom. Vyslovil, že o trovách konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozhodnutie odôvodnil tým, že 24. júla 2007 uzavrel žalobca ako budúci predávajúci so žalovanými 1/, 2/ ako budúcimi kupujúcimi zmluvu o budúcej zmluve. Predmetom tejto zmluvy bol záväzok budúceho predávajúceho rezervovať budúcim kupujúcim nehnuteľnosti zapísané na LV č. X. pre k. ú. Z. – parc. č. X. a parc. č. X. a rodinný dom, ktorý ku dňu uzavretia zmluvy nebol ešte zapísaný na liste vlastníctva. Budúci predávajúci sa ďalej zaviazal, že s budúcimi kupujúcimi uzavrie kúpnu zmluvu do 30. septembra 2007. Kúpna zmluva bola medzi účastníkmi uzavretá 20. novembra 2007 a predmet kúpy bol odovzdaný 14. septembra 2007, čo vyplýva z čl. III kúpnej zmluvy. O odovzdaní a prevzatí predmetu

kúpy bola medzi zmluvnými stranami spísaná zápisnica. Ďalej je v článku III kúpnej zmluvy uvedené, že užívanie nehnuteľností kupujúcimi nie je žiadnym spôsobom obmedzené. Dňa 15. januára 2008 bol uzavretý dodatok č. 1 ku kúpnej zmluve, predmetom ktorého bola oprava nesprávne uvedeného čísla parcely ako i druhu pozemku. Vklad bol Správou katastra N. povolený 25. januára 2008. Žalobca tvrdil, že od odovzdania až po povolenie vkladu vlastníckeho práva žalovaní 1/, 2/ užívali nehnuteľnosti, hoci neboli jej vlastníkmi. Súd nemal za preukázané, že by žalovaným vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu, a to ani titulom nájomného, ani titulom vydania bezdôvodného obohatenia. V konaní bolo nesporné, že 14. septembra 2007 došlo k odovzdaniu nehnuteľností žalovaným. Súd podotkol, že sa javí ako prinajmenšom nelogická tá skutočnosť, že vzhľadom na existujúci zmluvný vzťah medzi účastníkmi na základe zmluvy o budúcej zmluve a následne kúpnej zmluvy, žalobcom tvrdená existencia nájomnej zmluvy nie je zachytená v písomnej forme. Ďalej súd dospel k záveru, že žalobca nie je oprávnený požadovať plnenie od žalovaných ani titulom bezdôvodného obohatenia. Uviedol, že o trovách konania súd rozhodne samostatným uznesením v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 28. februára 2011 sp. zn. 9 Co 318/2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Rozhodnutie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho aj správny právny záver. V konaní bolo preukázané, že ku dňu odovzdania predmetu kúpy žalobca disponoval 50 % čiastkou kúpnej ceny. Medzi účastníkmi sa viedol spor o to, či existuje povinnosť žalovaných 1/, 2/ zaplatiť žalobcovi odplatu za užívanie predmetných nehnuteľností za obdobie od 14. septembra 2007 do nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam žalovanými (25. januára 2008). Žalobca v odvolaní namietal, že žalovaní sa ako nevlastníci nast'ahovali do nehnuteľnosti žalobcu na základe osobitnej dohody, pričom mal za to, že ak sa niekto ako nevlastník nast'ahuje do cudzej nehnuteľnosti, nemôžu byť pochybnosti o tom, že za svoje bývanie musí zaplatiť, resp. vlastníka musí odškodniť. Žalobca situáciu chápal tak, že žalovaní zaplatia obvyklé nájomné. Avšak keď žalobca uzatvorenie nájomnej zmluvy tvrdil, mal dôkaznú povinnosť uzatvorenie nájomnej zmluvy preukázať, čo však neurobil. Pokiaľ mal žalobca úmysel uzatvoriť odplatnú dohodu o užívaní predmetných nehnuteľností, bolo potrebné o tom žalovaných vyslovene oboznámiť. Na základe preberacieho a odovzdávacieho protokolu zo 14. septembra 2007 mal odvolací súd za to, že žalobca prejavil vôľu predmetné nehnuteľnosti žalovaným odovzdať do užívania a žalovaní toto prijali, pričom odplata za užívanie nebola dohodnutá. Závazkový vzťah nemožno meniť bez súhlasu jeho strán,

pokiaľ Občiansky zákonník neustanovuje inak (§ 493 Občianskeho zákonníka). Žalobca v odvolaní namietal, že žalovaní sa slobodne rozhodli nast'ahovať do nehnuteľnosti v čase, keď ju nevlastnili a súdu položil otázku prečo by v nej mali žalovaní bývať zadarmo? Žalobca uviedol, že je stavebnou a obchodnou firmou, je podnikajúcim subjektom a nie je inštitúciou „riešiacou bytové problémy občanov“. Odvolací súd v nadväznosti na uvedené poukázal na to, že len zo samotnej skutočnosti, že sa žalovaní pred nadobudnutím vlastníckeho práva nast'ahovali do predmetných nehnuteľností, čo im žalobca dobrovoľne umožnil, nemožno odvodzovať právo žalobcu na odplatu za užívanie nehnuteľností. Konanie žalobcu považuje odvolací súd za špekulatívne. Pre úplnosť uviedol, že občianske právo vychádza z princípu dobromyseľnosti účastníkov a súlad vôle s určitým prejavom predpokladá (§ 35 ods. 2 a 3). Prejav vôle žalobcu, t.j. odovzdanie nehnuteľností do užívania žalovaných 14. septembra 2007, vyložil ako úmysel žalobcu obdarovať žalovaných vo forme darovania úžitku z nehnuteľnosti (§ 491 ods. 2, § 628 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd ďalej uzavrel, že žalovaní 1/, 2/ sa bezdôvodne ani neobohatili. Žalovaní vykonávali svoje užívacie právo k nehnuteľnostiam a pre úplnosť uviedol, že títo neporušili ani zmluvnú a ani zákonnú povinnosť, čo by bolo základným predpokladom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prípadne zrušiť len rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania žalobca vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. Uviedol, že odvolací súd bol povinný nariadiť pojednávanie. Zdôraznil, že odvolací súd bez nariadenia pojednávania a bez akéhokoľvek vypočutia stanovísk sporových strán dospel k záveru, že žalobca sa rozhodol obdarovať žalovaných. Kým prvostupňový súd vykonal aké-také dokazovanie, odvolací súd vec jednoducho prekrútil. Nič nezisťoval, ničím sa meritórne nezaoberal. Ak súd dospel k názoru, že žalobca niečo žalovaným v danej súvislosti daroval, mal najprv zistiť postoje sporových strán k svojmu „výmyslu o darovaní“ a potom sa opýtať žalobcu, prečo požaduje vrátenie daru. V tomto kontexte je zrejmé, že odvolací súd videl „hnevliivosť“ podanej žaloby. Odvolací súd podľa názoru žalobcu pochybil – išlo pritom o základnú právnu vadu konania krajského súdu a o chybné interpretovanie vôle žalobcu. Poukázal na porušenie princípu právnej istoty ako možnosti do určitej rozumnej miery predvídať ako bude orgán štátu, osobitne orgán súdnej moci rozhodovať. Musí byť daná možnosť spoľahnúť sa, že v podobných veciach bude rozhodované rovnako a v rôznych veciach bude rozhodované rôzne. Je potrebné vždy si uvedomovať, že povinnosťou súdu je poskytnúť jeho účastníkom

súdnu ochranu v rozsahu a za podmienok stanovených platným právom a to spôsobom rešpektujúcim základné ústavno-procesné princípy zakotvené v čl. 46 až 48 Ústavy SR. Ďalej namietal porušenie § 157 ods. 2 O.s.p. Vyhlásené právne závery sú podľa žalobcu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami. Závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú.

Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu navrhli dovolanie zamietnuť a žalovaným priznať voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania. Uviedli, že dovolanie je navyše neurčité a zmätočné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených rozsudkov, preto prípustnosť dovolania z § 238 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania ako aj zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní

postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žalobca vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietal a tieto vady nezistil ani dovolací súd.

Žalobca v dovolaní namietal vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu alebo rozhodnutie súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Pokiaľ žalobca túto vadu vidí v nenariadení pojednávania je potrebné uviesť, že v zmysle § 214 ods. 1, 2 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Odvolací súd rozhodol v predmetnej veci v súlade s § 214 O.s.p. bez nariadenia pojednávania. Rozsudok v súlade s § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. verejne vyhlásil. Odvolací súd **neopakoval a ani nevykonával doplnenie dokazovania** (ako sa žalobca mylne domnieva), pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkových zistení na základe dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom. Zo spisu nevyplýva ani to, že by išlo o dôležitý verejný záujem (Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry ESLP

nevyplýva, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonať verejne). Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní, odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Doposiaľ EŠLP nejudikoval, čo je dôležitý verejný záujem a navrhované ustanovenie necháva odvolacím senátom voľnú úvahu, kedy nariaďa pojednávanie z dôležitého verejného záujmu. Spravidla pôjde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku, sídliska a pod.

Žalobca vo svojom dovolaní ďalej namietal porušenie § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

V danom prípade sa žalobca domáhal zaplata 2 000 € z dôvodu, že žalovaní užívali nehnuteľnosti počas obdobia, v ktorom bol ich vlastníkom žalobca. V konaní na základe vykonaného dokazovania súdy oboch stupňov dospeli k záveru, že medzi účastníkmi konania nebola uzavretá nájomná zmluva, titulom ktorej by vznikla žalovaným povinnosť uhradiť žalobcovi nájomné a nezistili ani dôvod, pre ktorý by bol žalobca oprávnený požadovať plnenie od žalovaných titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Pre úplnosť odvolací súd dodal, že žalovaní neporušili zmluvnú a ani zákonnú povinnosť, čo by bolo základným predpokladom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu. Zároveň vyjadril názor na konanie žalobcu a v tej súvislosti posúdil prejav jeho vôle (nešlo o vykonanie, resp. doplnenie dokazovania ako žalobca vo svojom dovolaní uviedol).

Dovolací súd považuje za potrebné upozorniť na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Navyše, odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania, obsah vyjadrenia k odvolaniu a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad

a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Rozhodnutie v žiadnom prípade nemožno pokladať ani za prekvapivé a to s poukazom na vyššie uvedené.

Vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. dovolací súd nezistil (námietky žalobcu v tejto súvislosti vyhodnotil ako nedôvodné), preto prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' ani z tohto ustanovenia.

Žalobca ako dovolací dôvod ďalej uviedol (vychádzajúc z jeho obsahu), že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovaným 1/, 2/ náhradu trov dovolacieho konania, ktorá spočíva v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby – vyjadrenie k dovolaniu z 30. mája 2011, doručené súdu 3. júna 2011 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento spoločný úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1 a po znížení o 50 % podľa § 13 ods. 2 vyhlášky vo výške 45,65 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,41 €)] predstavuje sumu 53,06 € (pre každého žalovaného), pri zastupovaní 2 osôb sumu 106,12 €. Náhradu trov konania je žalobca povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu žalovaných 1/, 2/ (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

